

Wie is jouw zondebok?

18 december 2016

Een ander de schuld geven gebeurt volop. Maar het voelt oneerlijk, dat mág eigenlijk niet. Er wordt daarom ook wel gezegd om niet langer de ander de schuld te geven, maar verantwoordelijkheid voor jezelf te nemen. Maar wat nu als het je enige mogelijkheid om te overleven is, dat je een ander de schuld kán geven...?

Het is voor ons meestal een figuurlijke manier van spreken: je kunt je schuld toch niet echt aan een ander geven? Als je een ander iets verwijt wat jij fout deed, ben jij eigenlijk nog steeds schuldig. Of kan het toch? Dat een ander jouw schuld krijgt en jij daardoor je schuld kwijt bent?

Het hart van de Torah

In het midden van de Torah staat het boek Leviticus. En in het midden van Leviticus staat hoofdstuk 16, dat gaat over de **Grote Verzoendag**. Zo centraal staat de verzoening in hoe God zich aan ons bekend maakt. Dat Paulus later schrijft: *'Het is God die door Christus de wereld met zich heeft verzoend: hij heeft de wereld haar overtredingen niet aangerekend'* (2 Korintiërs 5,19), typeert God. Zó is Hij, van harte.

In Gods aanwezigheid

Een belangrijk woord in Leviticus en ook zeker in hoofdstuk 16 is het woord '(laten) naderen'. Hoe kun je als mens in Gods aanwezigheid komen? De hele offerdienst laat zien dat dat niet zomaar gaat. Gods heiligheid betekent dat het onmogelijk is voor iemand die bij God in de schuld staat om zelfstandig tot God te naderen. God is onbenaderbaar geworden. Tegelijk zegt de offerdienst dat God wél te benaderen is, maar alleen omdat God zijn volk zo graag heeft en genadig wil zijn: Hij biedt verzoening aan!

Grote Verzoendag - hogepriester

Op een heel bijzondere manier wordt op Grote Verzoendag duidelijk hoe God vergeeft. Er vinden die dag twee rituelen plaats. De eerste is die van het binnengaan in het allerheiligste door de

Heidelbergse catechismus - Zondag 21b

Vraag 54 *Wat belijdt u met de woorden: 'vergeving van de zonden'?*

Omdat Christus voldaan heeft, wil God al mijn zonden én mijn zondige aard, waartegen ik mijn leven lang moet strijden, mij niet meer toerekenen. Maar God schenkt mij uit genade de gerechtigheid van Christus, zodat ik nooit meer door Hem veroordeeld word.

Lees de Bijbel: Leviticus 16; Johannes 1,29; 2 Korintiërs 5,19-21; Hebreëën 4,14-16; 9,12; 9,24-28; 10,19-22 en 13,11.

Lees de belijdenisgeschriften: Dordtse Leerregels, h. 2; Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel 21 en 26.

hogepriester (niemand anders mocht dan in de tabernakel zijn).

Waar is dat ritueel voor bedoeld? Vers 17 zegt: *'Zo moet hij verzoening doen voor zichzelf, voor zijn gezin en voor heel de gemeente van Israël'*. Deze verzoeningsrite is ervoor bedoeld om (20) *'verzoening over het heiligdom'* te doen.

Het gaat om de reiniging van het middel tot verzoening, de ontmoeting. Verzoening voor de priesters, van het heiligdom zelf. Het kunnen naderen tot God wordt dus veilig gesteld.

Grote Verzoendag - zondebok

Dat het bij dat naderen tot God ook gaat om het wegdoen van de zonden van het volk zelf, wordt zichtbaar door het andere ritueel. Dat van de zondebok. Nadat het heiligdom gereinigd is door het offer voor zowel de priester en zijn familie en het hele volk Israël, gaat Aäron als de hogepriester naar de overgebleven bok en legt zijn handen op de kop van het dier (een vaker gebruikt symbool in Leviticus). Dan belijdt hij alle zonden en overtredingen van Israël. En legt die daarmee op de kop van de bok. Die bok wordt dan tot zondebok.

De bok moet worden weggestuurd, de woestijn in, naar onleefbaar gebied, waar alles verdwijnt.

Dat alles is nodig om te kunnen naderen tot de HEER. En wat daarbij ook nodig is, juist op deze dag, is de verootmoediging of de onthouding (v 29 en 31). Jezelf hartgrondig keren tot de HEER, dus.

Waar het op Grote Verzoendag gaat, is dus: het naderen zelf. Van het volk tot de HEER.

De Hebreënbrieff

De Hebreënbrieff trekt de vergelijking tussen de offerdienst in het algemeen en het ritueel op Grote Verzoendag in het bijzonder én het offer dat de Heer Jezus bracht. Dat Christus zijn leven offerde tot verzoening van de zonden neemt de noodzaak van bekering en van toegaan niet weg. Zijn offer is voldoende, de weg naar God is geopend (vgl. het voorhangsel dat scheurde op Goede Vrijdag). Maar de bekering, de verootmoediging het metterdaad naderen en Gods vergeving zoeken door het offer blijft. Er is steeds plaats. Want Christus heeft het offer *eens-en-voorgoed* gebracht (9,12)!

Leven van vergeven

Naderen tot God betekent schuld belijden en bekering, maar niet minder dankbaarheid en je telkens weer op God richten. *'Laten we God danken voor zijn onbeschrijflijk geschenk'* (2 Korintiërs 9,15).

Christelijke Gereformeerde Kerk
Aerent Bruunstraat 1, Leiden

Voorganger: ds. Rob van der Toorn
tel. 071 - 2000 120 / 06 - 30 42 36 20
e-mail: predikant@cgkleiden.nl